

**СОВЕТ БОЛЬШЕКАБАНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЛАИШЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

ул.Южная, дом 1, село. Малые Кабаны
422623, Телефон/факс(84378)4-22-02
E-mail: Bkab.La@tatar.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ОЛЫ КАБАН ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

Кэнъяк урамы, 1 нчы йорт,
Кече Кабан авылы,
422623 Телефон/факс(84378)4-22-02
E-mail: Bkab.La@tatar.ru

2022елның 12 декабре

74 номер

КАРАР

**Татарстан Республикасы
Лаеш муниципаль районы
Олы Кабан авыл жирлегендә
бюджет процессы турында
нигезләмәне раслау турында**

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне Россия Федерациясе Бюджет кодексына туры китерү максатыннан Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлегене Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне, әлеге каарга қушымта нигезендә,расларга
2. Әлеге каар үз көченә керә.
3. Әлеге каар үз көченә кергән көннән алыш Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлегене Советының 2011 елның 7 апрелендәге 13 номерлы «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында»гы каары үз көчен югалткан дип танырга..
4. Әлеге каарны Интернет телекоммуникация чөлтәрендәге Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru>. веб–адресы буенча һәм интернет телекоммуникация чөлтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- <http://laishevo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча һәм Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлеге территориясендә маҳсус мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга .
5. Әлеге каарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлегене Советының Икътисадый үсеш һәм план-бюджет комиссиясенә йөкләргә.

**Башлык-Татарстан Республикасы
Лаеш муниципаль районы Олы Кабан
авыл жирлегене Советы рәисе**

Р.Ш. Илһамов

Татарстан Республикасы Лаеш
муниципаль районы Олы Кабан
авыл жирлеге Советының 2022 елның 12 декабрендәге
74 номерлы карагы белән расланган

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Олы Кабан авыл жирлегендә бюджет процессы турында нигезләмә

I Бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья . Элеге Нигезләмә белән җайга салына торган хокукий мөнәсәбәтләр

Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Олы Кабан авыл жирлегендә (алга таба - бюджет) бюджет проектын төзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны карау һәм раслау тәртибен билгеләү буенча бюджет хокук мөнәсәбәтләрендә катнашучылар арасында барлыкка килә торган бюджет мөнәсәбәтләрен регламентлый.

2 статья. Бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукий нигезләре

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Олы Кабан авыл жирлегендә(алга таба –авыл жирлеге) бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка хокукий актлары, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Олы Кабан авыл жирлеге Уставы (алга таба-Федераль закон) нигезендә гамәлгә ашырыла. –

3 статья . Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Элеге Нигезләмәдә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы гамәлдәге законнар белән билгеләнгән мәгънәләрдә төшенчәләр һәм терминнар кулланыла.

4 статья . Бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Бюджет классификациясенең бердәмлеген һәм бюджет системасы бюджетлары күрсәткечләренең бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларын төркемләгендә чагыштырмасын тәэммин итү максатларында Россия Федерациясе бюджет классификациясе, шулай ук аны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән куллану тәртибе кулланыла.

5 статья. Бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала::

- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- бюджет үтәлеше;

- жирле бюджет үтәлеше турында бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау;
- муниципаль финанс контроле.

6 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

Авыл жирлеге башлыгы;

Авыл жирлеге советы утырыши;

- Авыл жирлеге башкарма комитеты;

Лаеш муниципаль районы контроль-хисап палатасы утырыши;

- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр;

- бюджет көрөнбәшләр Баш администраторлары (администраторлары);

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

- бюджет акчаларын алучылар.

7 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек советы:

- бюджет һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый;

- бюджет үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында контрольлек итәләр;

- Россия Федерациясе Салымнар һәм жыемнар турындагы законнары нигезендә жирле салымнарны һәм жыемнарны билгели, үзгәртә һәм юкка чыгары;

- жирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгели;

- муниципаль берәмлекне үстерү планнарын һәм программаларын кабул итә, аларның үтәлеше турында хисапларны раслау;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының башка закон һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлек уставы нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирлек советы хокуклы::

- бюджет проектын карау һәм раслау барышында Башкарма комитеттан өстәмә материалларын алу;

- бюджет үтәлеше турында оператив мәгълүмат алу;

- бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау (раслау);

2. Жирлек башлыгы:

- экспертиза үткәрү өчен Лаеш муниципаль районының Контроль-хисап палатасына жирле бюджет турында каарпроектын жибәрә;

- советның бюджет туринда, бюджет туриндағы кааррага үзгәрешләр кертү туринда, бюджет үтәлеше туринда еллық хисапны раслау туринда, жирлекнең бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы Советның башка каарларына кул куя;

- Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының закон һәм норматив хокукый актлары, жирлек уставы нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты:

- муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше программасын, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет проектын төзүне һәм аларны жирлек Советына раслауга кирәкле документлар һәм материаллар белән кертүне оештыра;
- бюджет үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә;
- жирлек Советына раслауга бюджет үтәлеше турында хисап бирә;
- жирлек уставы нигезендә муниципаль бурыч белән идарә итүне гамәлгә ашыра;
- чыгым йөкләмәләре реестрын алыш баруны оештыра;
- бюджетның үтәлешен, шул исәптән бюджет акчаларының максатчан һәм нәтижәле тотылышын контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;
- финанс органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;
- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнары,жирлек уставы нигезендә башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Лаеш муниципаль районның Контроль-хисап палатасы:

Лаеш муниципаль районның Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, контроль - хисап палатасына тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешү нигезендә бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

- бюджет үтәлешен тышкы контрольдә tota;
- жирлек бюджеты проектына һәм жирле үзидарә органнарының бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы башка норматив хокукый актларына экспертиза үткәрә;
- бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерүне гамәлгә ашыра;
- жирлек милкендә булган мәлкәт белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең билгеләнгән тәртибе үтәлешен контрольдә tota;
- бюджет акчаларын, шулай ук Россия Федерациясе законнарында каралган башка чыганаклардан бюджет ала торган акчаларның законлылыгына, нәтижәлелегенә (нәтижәлелегенә һәм экономиялелегенә) контрольлек итә һәм гамәлгә ашыра;
- салым һәм башка ташламалар һәм өстенлекләр бирүнең нәтижәлелеген бәяләүне гамәлгә ашыра;
- федераль законнарда, Россия Федерациясе субъекты законнарында, жирлек Советының норматив хокукый актларында билгеләнгән тышкы муниципаль финанс контроле өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

- үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә;
- үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;
- расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бара;
- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли ;

- бюджет язмасын төзи, раслый һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;
- муниципаль биремнәр формалаштыра һәм раслый;
- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;;
- бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылыгын формалаштыра;
- бюджет законнарында билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Бюджет акчаларын алучы:

бюджет сметасын төзи һәм башкара;

- бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара;
- үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтиҗәлелеген, максатчан характеристын тәэмин итә;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- бюджет исәбен алыш бара (бюджет исәбен алыш баруны тәэмин итә);
- бюджет Хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын тапшыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм бюджет законнарының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы норматив хокукый актларында һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

8. Муниципаль берәмлекнең бюджет процессында башка катнашучыларның бюджет вәкаләтләре.

Бюджет керемнәренең баш администраторы, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

9 статья. Казначылык түләүләре системасы, казначылык хезмәте.

1. Казначылык түләүләре системасы казначылык түләүләре системасын оештыру һәм эшләтү қагыйдәләре буенча үзара хезмәттәшлек итүче казна түләүләре системасының катнашучылар һәм операторларының берләшүе булып тора.

2. Казначылык түләүләре системасының турыдан-туры катнашучылары булып тора:

1) Федераль казначылык;

2) муниципаль берәмлекнең финанс органы;

3) бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары;

4) федераль казначылыкта шәхси счетлары ачылган бюджеттан акча алучылар һәм Казначылык белән тәэммин итүдә катнашучылар.

3. Казначылык түләүләре системасында төп катнашучылар булып тора:

1) жирле бюджет акчаларын алучылар;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары;

3) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр;

4) муниципаль берәмлекнең финанс органында шәхси счетлары ачылган бюджеттан акча алучылар һәм Казначылык белән тәэммин итүдә катнашучылар.

4. Әлеге статьяның 3 пунктында күрсәтелгән казначылык түләүләре системасында катнашучылар, Федераль казначылыкка муниципаль берәмлек финанс органының аерым функцияләрен тапшырган очракта, Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә, казначылык түләүләре системасының турыдан-туры катнашучылары булып торалар.

5. Жирлек бюджеты керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне исәпкә алу, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси

счетларда, Федераль казначылыкта финанс органы ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.1 статьясында күрсәтелгән шәхси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләре нигезендә ачыла.

6. Бердәм Казначылык счетының акчалары казначылык түләүләре системасында катнашучыларның әлеге Кодексның 242.8 статьясында билгеләнгән акча акчалары исәбеннән, әлеге Кодексның 242.14 статьясында күрсәтелгән казначылык счетларында формалаша.

7. Бердәм казначылык счеты акчаларына түләтүне сорап мөрәҗәгать итү рөхсәт ителми.

8. Бердәм Казначылык счетында калдыклар белән идарә итү операцияләрен Федераль казначылык башкара.

Казначылык хезмәте.

1. Казначылык хезмәте күрсәту өчен федераль казначылыкта казначылык счетларының түбәндәге төрләре ачыла:

1) бюджетның бердәм счеты;

2) керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна счеты;

3) вакытлыча күрсәтмәгә керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна счеты;

4) бюджеттан акча алучыларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна счеты;

5) казначылык белән тәэммин итүдә катнашучыларның акчалата акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казна счеты;

7) Бюджет Кодексында, шулай ук Россия Федерациясенең башка закон актларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының һәм Федераль казначылыкның норматив хокукий актларында билгеләнгән очракларда операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен бүтән казначылык счетлары.

2. Казначылык счетларында бюджет акчалары, бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган акчалар, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең акчалары, бюджеттан акча алучыларның һәм казначылык белән тәэммин итүдә катнашучыларның акчалары исәпкә алына, аларның шәхси счетлары Федераль казначылыкта (муниципаль берәмлекнең финанс органында) ачылган.

3. Бюджет үтәлешенә казначылык хезмәте муниципаль берәмлекнең финанс органына җирле бюджетның бердәм счетын ачу белән гамәлгә ашырыла.

4. Бюджет акчаларын алучылар, федераль бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары, шулай ук муниципаль берәмлекнең финанс органнары, бюджет акчаларын алучылар, казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар, Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә тиешле бюджетның бердәм счетында акча белән эш итәләр.

5. Федераль казначылык финанс органнарына тиешле бюджетларны үтәү буенча операцияләр турында мәгълүмат, шулай ук тиешле территориянең консолидацияләнгән бюджетына керүче җирлекләр бюджетларын үтәү буенча операцияләр турында мәгълүмат бирә.

6. Казначылык счетлары Федераль казначылык билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе валютасында ачыла. Казначылык хезмәте күрсәту тәртибен Федераль казначылык билгели.

7. Казна түләве тиешле казначылык счетында калган акчалар чикләрендә башкарыла.

8. Керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасына керүләр казначылык счетларына күчерелергә тиеш.

9. Федераль казначылык керемнәрнең исәбен алыш бара һәм аларны Россия Федерациясе бюджет системы бюджетлары арасында бүлүне гамәлгә ашыра, шулай ук Бюджет кодексының 40 статьясы нигезләмәләре нигезендә тиешле бюджетларның бердәм счетларына керемнәрнең бүленгән суммаларын күчәрә.

10. Федераль казначылык Россия Федерациясе бюджет системы бюджет классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре администраторларының (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларының) тиешле шәхси счетларында Россия Федерациясе бюджет системы бюджетларына керүләрне исәпкә ала.

11. Бюджет керемнәре администраторлары (бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары) Бюджет кодексы нигезендә бюджет керемнәре администраторларының (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларының) ачык шәхси счетларында исәпкә алынган керемнәр буенча үз бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыралар, артык түләнгән яисә артык алынган суммаларны кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) буенча операцияләр башкаруга күрсәтмәләр кабул итәләр һәм күрсәтмәләр төзиләр, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны, һәм күрсәтелгән күрсәтмәләрне үтәү өчен Федераль казначылыкка жибәрә.

12. Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган акчалар белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәту федераль казначылыкта вакытлыча кулланышка керә торган акча белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен гамәлгә ашырыла.

13. Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетлары Федераль казначылыкка, муниципаль берәмлекнең финанс органына ачыла.

14. Бюджет акчаларын алучылар федераль казначылыкта вакытлыча кулланышка ашырыла торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу буенча шәхси счетлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә, вакытлыча эшкә килүче акча белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счетларында акча белән эш итә.

15. Бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган акчалар белән операцияләр күрсәтелгән операцияләрне санкцияләгәннән соң башкарыла.

16. Бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләрне казначылык аша хезмәт күрсәту федераль казначылыкта казначылык счетларын ачу һәм бюджеттан акча алучыларның акчалары белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

17. Бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләр казначылык счетларында, Федераль казначылыкка, муниципаль берәмлекнең финанс органына Ачык бюджет акчаларын алучыларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен башкарыла.

18. Бюджеттан акча алучылар, Россия Федерациясе законнары нигезендә, бюджет процессында катнашмаучы юридик затларның акчалата чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, тиешле казначылык счетларында акча белән эш итә.

19. Казначылык белән тәэмин итүдә катнашучылар акчалары белән операцияләрне казначылык хезмәте күрсәту Федераль казначылык тарафыннан расланган, федераль казначылыкта казначылык счетларын ачу һәм казначылык белән тәэмин итүдә катнашучыларның акча средстволары белән операцияләр ясау өчен башкарыла.

20. Казначылык белән тәэмин итүдә катнашучылар Бюджет кодексы таләпләре һәм аның нигезендә кабул ителә торган норматив хокукий актлар нигезендә казначылык белән тәэмин итүдә катнашучыларның акча средстволары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларында акча белән эш итәләр.

21. Казначылык белән тәэмин итүдә катнашучылар акчалары белән операцияләр казначылык счетларында, Федераль казначылык, муниципаль берәмлекнең финанс органы ачкан Казначылык тәэминатында катнашучыларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен башкарыла.

22. Казначылык счетларына Казначылык ярдәмендә катнашучыларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен Казначылык счетларына Казначылык карамагына керми торган акчаларны күчерү рөхсәт ителми.

23. Казначылык туләүләре системасында катнашучыларны операцияләр буенча исәп-хисапларны гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән акчалар һәм акча белән тәэмин итү Федераль казначылык тарафыннан әлеге Кодексның 155 һәм 156 статьялары нигезләмәләрен туры китереп гамәлгә ашырыла.

24. Йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итү (кыйммәтле кәгазь булмаган) документ булып тора, ул Федераль казначылык тарафыннан, Федераль казначылыкның бурычларын раслау өчен, товарлар белән тәэмин итү, эшләр башкару, башка шартнамәләр (килешүләр) хезмәтләре күрсәту турында муниципаль контрактларны үтәгәндә барлыкка килә торган күрсәтелгән йөкләмәләрне түләү өчен кирәkle сумма чикләрендә бюджет акчаларын алучы йөкләмәләрен түләүне тәэмин итү өчен федераль казначылык тарафыннан бирелә.

25 федераль казначылык бюджет акчаларын алучының гаризасы нигезендә йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне, муниципаль контрактларны, шартнамәләрне (килешүләрне) үтәгәндә исәп-хисапларны гамәлгә ашыру өчен, йөкләмәләрен казначылык белән тәэмин итәргә тиешле юридик затларга йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне бирә. Россия Федерациясе законнары нигезендә банк белән тәэмин итelerгә тиешле муниципаль контракт буенча башкаручыга (соисполнителъгә) йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне биргәндә, әлеге казначылык йөкләмәләрен Федераль казначылык тарафыннан тиешле муниципаль контрактны банк белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручи кредит оешмасына җибәрелә.

26. Федераль казначылык йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итү алучы гаризасы нигезендә контрактларны, килешүләрне, килешүләрне, муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү қысаларында төзелгән йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне гамәлгә ашыра.

27. Йөкләмәләрне Казначылык белән тәэмин итү бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен казначылык тарафыннан бирелгән йөкләмәләр суммасында түләгән очракта үтәлгән дип санала.

28. Федераль казначылык, бюджет акчаларын алучы, казначылык тәэминатын алучы гаризасыннан башка, йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итү срогы тәмамланганнан соң йөкләмәләрне казначылык белән тәэмин итүне кире ала.

Казначылык операцияләре

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә казначылык белән тәэмин итelerгә тиеш:

- муниципаль контрактлар нигезендә жирлек бюджеты турында жирлек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән акчалар;, финанс чыганагы жирле бюджеттан бирелә торган үтәлешне тәэмин итү авансы һәм исәп-хисаплары кертелмәгән акчалар:

а) 50 миллион сумнан ким булмаган муниципаль контрактлар буенча;

б) муниципаль бюджет яисә автоном учреждениеләр тарафыннан 50 миллион сумнан кимрәк суммага төзелә торган контрактлар (килешүләр) буенча икәйөзлеләр счетлары муниципаль берәмлекнең финанс органында курсателгән учреждениеләргә Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган акчалар исәбеннән ачылган..;

- казначылык катнашучылары тарафыннан алына торган (алынган) акчалар федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары белән билгеләнгән очракларда (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында курсателгән чарагарны да кертеп).

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән акчаларны казначылык белән тәэмин итү жирле үзидарә яисә Федераль казначылык тарафыннан аларга финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашырганда гамәлгә ашырыла Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә.

Казначылык белән тәэмин ителергә тиеш түгел, бирелә торган акчалар юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт курсатуләр житештерүчеләргә:

1) түбәндәге нигездә:

кабул итү, эшкәртү, саклау, тапшыру, китерү буенча элемтә хезмәтләрен сатып алу максатларында төзелә торган муниципаль контрактлар, контрактлар (шартнамәләр) электр элемтәсе яки почта жибәрүләре, коммуналь хезмәтләр курсату, гомуми файдаланудагы тимер юл транспортында пассажирлар һәм йөкләр ташуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәт курсатуләр, электр энергиясе, кунакханә хезмәтләре курсату, авиация һәм тимер юл билетлары, шәһәр юллары өчен билетлар аренда максатларында шәһәр яны транспорты, вакытлы басмаларга язылу, инженерлык чeltәрләрен, коммуникацияләрне, корылмаларны Казначылык белән тәэмин итү, шулай ук проектларга дәүләт экспертизасы үткәрү максатларында катнашучыларны күчерү (үзгәртеп кору, тоташтыру) буенча эшләрне гамәлгә ашыру;

шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында Россия Федерациясе законнары нигезендә документлар һәм инженерлык эзләнүләр нәтижәләре, иминләштерүне гамәлгә ашыру, иминият законнары нигезендә, физик затлардан түләү агентлары тарафыннан башкарыла торган түләүләрне кабул итү буенча хезмәтләр алу максатларында;

- башкаручылары муниципаль казна учреждениеләре булган муниципаль контрактлар (контрактлар);

- үтәүләре Россия Федерациясе законнары нигезендә банк тарафыннан алыш барылырга тиешле муниципаль контрактлар;

- килешүләрне үтәү қысаларында төзелгән контрактлар (шартнамәләр) субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турында килешүләр);

2) товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт курсатүгә бәйле рәвештә алышмаган керемнәрне каплау яки фактта тотылган чыгымнарны каплау тәртибендә;

3) дәүләт алдындағы фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм массакуләм мәғълүмат charalары (Грантлар, Премияләр, стипендияләр һәм башка бүләкләүләр) өлкәсендәге казанышлары өчен;

4) жирлек Советының жирлек бюджетты турында карапы белән күрсәтелгән социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, шулай ук башка юридик затларга.

2. Казначылык ярдәмендә катнашучылар акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәте күрсәту тәртибе нигезендә башкарыла, Федераль казначылык тарафыннан расланган Федераль казначылык ачылу белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетлары казначылык Казначылык белән тәэммин итудә катнашучыларның акчалары.

3. Финанс белән тәэммин итү чыганагы булып күрсәтелгән акчалар торган казначылык тәэмминатында катнашучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу әлеге Кодексның 242.25 һәм 242.26 статьяларында шәхси счетларда башкарыла, ул федераль казначылыкта, финанс органында ачыла. федераль законнарда билгеләнгән очракларда.

4. Жирлек башкарма комитеты, казна учреждениеләре карамагындағы Физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук аларга бәйле рәвештә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчерү, бюджет хисапын алып бару, шул исәптән әлеге бюджет исәбе нигезендә формалаштырыла торган бюджет хисаплылыгын, башка мәжбүри хисаплылыкны төзү һәм тапшыруны да кертеп, тиешле муниципаль органнарга мондый хисаплылыкны бируге тәэммин итү вәкаләтләре тиешле муниципаль органнарга гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин., Россия Федерациясе Хөкүмәте, Федераль казначылыкка билгеләнгән.

5. Муниципаль берәмлекнен финанс органы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясында күрсәтелгән charalарны киңәйтләгән казначылык белән тәэммин итүне гамәлгә ашырырга хокуклы

10 статья. Бюджет керемнәре.

1. Бюджет керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындағы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындағы законнар нигезендә формалаша.

Бюджет керемнәренә салым, салым булмаган һәм түләүсез керемнәр керә.

2. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 9 бүлеге нигезендә жирле салымнар һәм жыемнар, федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында караган салым керемнәре, региональ һәм жирле салымнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының хокукий актларында билгеләнгән Бердәм, дифференциацияләнгән түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча күчерелә.

Бюджетның салым булмаган керемнәре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 41, 42, 46 һәм 62 статьялары нигезендә формалаша.

11 статья. Бюджет чыгымнары.

Жирлек бюджеты чыгымнары федераль законнардан, Татарстан Республикасы законнарыннан һәм жирлекнең норматив актларыннан килеп чыга торган йөкләмәләренең һәр төрен финанс яғыннан тәэммин иту вәкаләтләрен бүлүдән һәм беркетүдән чыгып формалаша.

Жирлек бюджеты чыгымнары структурасы һәм рәвеше, шулай ук бюджет акчаларын бирү һәм тоту тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексының 10 бүлеге нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бюджет чыгымнарын гамәлгә ашыру тәртибе федераль дәүләт хакимияте органнары һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан билгеләнә.

Әгәр чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә чыгым йөкләмәләренең яца төрләрен кертүне күздә тоткан хокукый акт кабул ителсә, күрсәтелгән хокукый акт чыгым йөкләмәләренең яца төрләрен үтәү чыганакларын һәм тәртибен, шул исәптән кирәк очракта, финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына тапшыру тәртибен билгели торган нормалар булырга тиеш.

Чыгым йөкләмәләренең яца төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүлеп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, бюджет турындагы карага тиешле бюджет ассигнованиеләрен керту шарты белән йә агымдагы финанс елында, тиешле бюджет турындагы карага тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда гына, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

1 . Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәге ассигнованиеләр керә.:

- муниципаль ихтияжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

- халыкны социаль тәэммин иту;

- муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;;

- юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;;

- бюджетара трансферлар бирү;

- муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

- жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә гражданга яисә юридик затка китешелгән зиянны каплау турында жирлекләргә карата дәгъвалар буенча Суд актларын үтәү.

2. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгэ (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр көрә.:

- казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару) буенча да;

- бюджет һәм автоном учреждениеләргә, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс яғыннан тәэмин итүгэ субсидияләр бирү ;

- муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгэ (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр бирү ;

- муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

- муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгэ муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэмин итү максатларында субсидияләр бирү.

3. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү үз эченә ала:

- казна учреждениеләре хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, башка категория хезмәткәрләрнең хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр (акчалата бүләк, акчалата бүләк, хезмәт хакы), жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары), хезмәт;

- муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

- аның эшчәнлеген тормышка ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

4. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу, Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алыш, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт система турында Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль контрактлар муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшлэр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән тәртиптә төзелгән һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшлэр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу планграфигы нигезендә төзелә һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

6. Эшлэр башкару, хезмәтләр күрсәту, башкару циклы дәвамлылығы, аларны үтәүнен расланган бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срокыннан артып киткән муниципаль контрактлар тиешле максатларга Бюджет кодексының 79 статьясы нигезендә кабул ителә торган муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә аширу турындагы каарлар белән билгеләнгән акчалар чикләрендә әлеге каарларны гамәлгә аширу срокына төзелергә мөмкин.

7. Эшлэр башкару, хезмәт күрсәту предметлары булган жирлек исеменнән төзелә торган бүтән муниципаль контрактлар, аларны үтәүнен расланган бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срокыннан артып киткән житештерү циклы дәвамлылығы күрсәтелгән актларда билгеләнгән акчалар чикләрендә һәм сроклар чикләрендә жирлекнең жирле администрациясенең хокукий актларында каралган очракларда төзелергә мөмкин.

8. Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә аширылган сатып алулар реестрын алыш барырга тиеш.

9. Муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә аширылган сатып алулар реестрларында түбәндәгә белешмәләр булырга тиеш:

сатып алыша торган товарларның, эшлэр һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача атамасы;
тәэминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урыны;
бәясе һәм сатып алу датасы.

10. Халыкны социаль тээмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарга социаль ярдәм чарагарын гамәлгә аширу максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшлэр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

11. Халыкны социаль тээмин итүгә чыгым йөкләмәләре гавами норматив йөкләмәләр кабул итү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре мондый йөкләмәләрнең һәр төре буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәту чарагарын гамәлгә аширу рәвешендә аерым карала.

12. Юридик затларга, шулай ук товарлар житештерү, эшлэр башкару, хезмәтләр күрсәту, эшлэр башкару, хезмәтләр күрсәту белән бәйле чыгымнарны финанс белән

тәэмин иту (каплау) максатларында юридик затларга, шулай ук физик затларга субсидияләр кире кайтарылмый торган һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

13. Юридик затларга субсидияләр, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга - бюджет турында жирлек Советы карарында һәм алар нигезендә кабул ителә торган хокукий актларда каралган очракларда һәм тәртиптә бюджеттан бирелә.

14. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирүне жайга салучы норматив хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.:

- 1) субсидияләр алу хокукина ия юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;
- 2) субсидияләр бирүнен максатлары, шартлары һәм тәртибе, шулай ук аларны бирү нәтижәләре;
- 3) аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, бюджетка субсидияләрне кире кайтару тәртибе;
- 4) агымдагы финанс елында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтүләр белән бәйле чыгымнарны финанс яғыннан тәэмин иту максатларында бирелә торган субсидияләрнең (финанс яғыннан тәэмин иту чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучының акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәkle сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) калган субсидияләрне кире кайтару очраклары һәм тәртибе.;
- 5) субсидияләр алучыларга һәм бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә карата субсидияләр бирү тәртибен һәм шартларын, шул исәптән аларны бирү нәтижәләренә ирешү өлеменденә, шулай ук Бюджет кодексының 268.1 һәм 269.2 статьялары нигезендә муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан тикшерүләрне гамәлгә ашыру турында нигезләмәләр.

15. Субсидияләр алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар жирлекнең норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә, бюджетка кире кайтарылырга тиеш

12 статья. Бюджетара трансферлар, субсидияләр.

1. Жирлек бюджетыннан бюджетара трансферлар формасында бирелергә мөмкин: муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр; Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр; башка бюджетара трансферлар.
2. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту буенча жирле

үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

Әлеге статьяда курсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары жирле администрация арасында жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.

3. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

Күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

4. Федераль бюджет законнары һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы каары белән каралган очракларда һәм тәртиптә Лаеш муниципаль районы бюджетына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр өлешен гамәлгә ашыру очен дә, бирелергә мөмкин.

II Бүлек . Бюджет проектын төзү.

13 статья. Бюджет проектын төзү нигезләре

1. Бюджет проектын төзү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациисе Бюджет кодексының 20 бүлеге нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты проекты жирлек уставы нигезендә оч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет проекты белән төзелә.

Әгәр бюджет проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, жирлекнең башкарма комитеты уртacha сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

2. Проектны төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациисе Президентының Россия Федерациисе Федераль Собраниесенә Юлламасының Россия Федерациисендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре турында;

- Россия Федерациисенең милли үсеше максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджет сәясәтенең һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре турында;

- социаль - икътисадый үсеш фаразы турында;

- муниципаль программалар(муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

3. Бюджет проектын төзү очен мәгълумат кирәк.:

- Россия Федерациисенең Салымнар һәм жыемнар турындагы Законнары, Татарстан Республикасының салымнар һәм жыемнар турындагы законнары, жирлекнең салымнар һәм жыемнар турындагы норматив-хокукий актлары проектын эшли башлаганнан бирле гамәлдә булып килә торган;;

- федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан жирлек бюджетына күчерүләр нормативлары турында;

- жирлек бюджетына башка дәрәҗәдәге бюджетлардан бирелә торган түләүsez керемнәрнең фаразланган күләме;;

- Россия Федерациисе бюджет системасының башка дәрәҗәләреннән жирлек бюджетына тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм қуләмнәре турында;

- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә финанс чыгымнары нормативлары турында.

Жирлек бюджеты жирлек Советы карары рэвешенде эшлэнэ һәм раслана.

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

14 статья. Социаль-икътисадый үсеш фаразы

Социаль-икътисади үсеш фаразы кимендә өч ел дәвамында эшләнә.

1. Социаль-икътисади үсеш фаразын төзү ел саен жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан оештырыла. Социаль-икътисади үсеш фаразы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты һәм Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә эшләнергә мөмкин.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-икътисадый үсеш фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын ёстәү юлы белән эшләнә.

Социаль-икътисадый үсеш фаразына анлатма языунда фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

Бюджет проектын төзү һәм карау барышында социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

3. Социаль-икътисадый үсеш фаразына макроикътисади вәзгиять, икътисадый структура, житештерү һәм куллану динамикасы, халыкның тормыш дәрәҗәсе һәм сыйфаты күрсәткечләре һәм башка күрсәткечләр керә.

15 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре, жирлек Советына салымнар һәм җыемнар турындагы закон проекты, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары, жирлек Советының норматив-хокукый актлары нигезендә, жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек Советының жирле салымнар турындагы каарларга үзгәрешләр керту турындагы каарлары, жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы, Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет керемнәрен үзгәртүгә китерә торган каарлары жирлек Советына бюджет турындагы каар проектын керткәнче кабул ителергә тиеш.

16 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, тиешле финанс органы (бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы) билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гамәлдәге чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре дигәндә агымдагы финанс елында, чираттагы финанс елында яисә план чорында үзгәрешкә тәкъдим ителми торган (планлаштырылмый торган) шартнамәләр һәм килешүләрдә, агымдагы финанс елында тиешле йөкләмәләрне үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре күләмен арттырып, үз көчен югалткан дип тануга йә агымдагы финанс елында, шартнамәләрне һәм килешүләрне дә кертеп, агымдагы финанс елында тиешле йөкләмәләрне үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре күләмен арттыруга бәйле

ассигнованиелэр аңлашыла, аларның составы һәм (яисә) күләме агымдагы финанс елында, чираттагы финанс елында, , күрсәтелгән законнарны һәм норматив хокукий актларны (Муниципаль хокукий актларны) үтәү йөзеннән бюджет акчаларын алучылар тарафыннан төзелгән (төзелергә тиеш).

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре дигәндә, составы һәм (яисә) күләме агымдагы финанс елында, чираттагы финанс елында яисә план чорында кабул итүгә яисә үзгәртүгә тәкъдим ителә торган (планлаштырыла торган) законнарда, норматив хокукий актларда (муниципаль хокукий актларда), шартнамәләрдә һәм килешүләрдә, агымдагы финанс елында тиешле йөкләмәләрне үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре күләмен арттырып, кабул итүгә йә үзгәртүгә байле, аларның составы һәм (яисә) күләме агымдагы финанс елында, шартнамәләрне һәм килешүләрне, күрсәтелгән законнарны һәм норматив хокукий актларны (Муниципаль хокукий актларны) үтәү йөзеннән бюджет акчаларын алучылар тарафыннан төзелергә тиеш.

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

17 статья. Салым чыгымнарын исемлеге һәм бәяләү

1. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнары исемлеге дәүләт (муниципаль) программалары һәм аларның структур элементлары, шулай ук дәүләт (муниципаль) программаларына кермәгән эшчәнлек юнәлешләре киселешендә жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.

2. Россия Федерациясенең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре дәүләт һәм муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

18 статья. Муниципаль программалар

1. Бюджетта муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, гамәлгә ашыру сроклары, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны расланган муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукий акты нигезендә, жирлек бюджеты турындагы карап белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлек башкарма комитеты тарафыннан норматив хокукий акт белән билгеләнгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы карап белән аның үз көченә кергән көннән өч айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәру тәртибе һәм аның критерийлары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә. Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу зарурлыгы яисә үзгәрүе, шул исәптән муниципаль

программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклеге турында Карап кабул ителергә мөмкин.

4. Бюджетта ведомство программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, гамәлгә ашыру сроклары, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә башкарыла.

19 статья. Бюджет турында карап проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләр составы

Жирлек Советының бюджет турындагы карапы проекты үз эченә алырга тиеш:

- бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган бюджет характеристикалары.

Бюджет турында карап белән раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең Баш администраторлары И семлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары И семлеге;

бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре һәм төркемчәләре буенча йә чыгымнар төрләренең максатчан статьялары (муниципаль) бүлекләре, максатчан статьялары (муниципаль) һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең максатчан төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре), чыгымнар төрләренең максатчан статьялары (төркемнәре һәм төркемчәләре), төрләрнең максатчан статьялары (муниципаль) һәм программалы булмаган юнәлешләре буенча, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлүү бюджет чыгымнарын классификацияләү чыгымнары Чираттагы финанс елына һәм план чорына, шулай ук бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча очракларда, әлеге Кодекс, Россия Федерациясе субъекты законы, муниципаль берәмлек Советының хокукий акты белән билгеләнгән;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме: план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган чыгымнары исәпкә алмыйча), икенче ел план чорына - бюджетның гомуми чыгымнарының кимендә 5 процента күләмендә (максатчан билгеләнешкә ия булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар хисабына каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

- елның 1 гыйнварына, киләсе чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы торышына муниципаль эчке бурычның югары чиге), муниципаль гарантияләр буенча югары чик күрсәтеп;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм муниципаль берәмлек Советының норматив хокукий актлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрүнда карап проекты белән расланган план чоры бюджеты күрсәткечләрен ачыклау һәм төзелә торган бюджетның икенче елы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

Бюджетның план чоры параметрларын үзгәрту жирлек Советы карапы нигезендә башкарыла.

Жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәрту расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яки кыскарту яисә бюджет ассигнованиеләренең чыгымнарын ведомство структурасына тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) чыгымнары төрләре буенча керту юлы белән башкарыла.

Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар дигәндә, бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

Бюджет түрүндагы карапда Чираттагы финанс елыннан башлап кертугә тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләре (төрләре) буенча бюджет керемнәреннән бюджет түрүнда карапда тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) бюджет чыгымнарының гомуми күләменнән тыш билгеләнгән максатларга файдалану каралырга мөмкин

III Бүлек . Бюджет түрүнда карап проектын карау һәм раслау

20 статья. Муниципаль берәмлек советына бюджет түрүнда карап проектын керту

Муниципаль берәмлек башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрүнда карап проектын муниципаль берәмлек советына агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча карау өчен түбәндәге материаллар белән бер үк вакытта кертә:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорында авыл жирлегенең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

- жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарының, дефицитның (профицит) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы проекты;

- бюджет проектына аçлатма язы;

- Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның ин югары чиге;

- агымдагы финанс елына муниципаль берәмлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;

- жирлек бюджетының керем чыганаклары реестры;

- бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

21 статья. Бюджет түрүнда карап проектын карау

1. Муниципаль берәмлек Советы Башкарма комитет тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каар проекти кертелгәннән соң өч көн эчендә аны Лаеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасына экспертиза үткәру өчен жибәрә.

2. Контроль-хисап палатасы 10 эш көне дәвамында бюджет турындагы каар проекти турында бәяләмә әзерли.

3. Жирлек бюджеты турындагы каар проекти халық алдында тыңлауларда бастырып чыгарылырга һәм каралырга тиеш.

4. Контроль-хисап палатасы бәяләмәссе һәм ачык тыңлаулар үткәру нәтижәләре Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каар проектин караганда жирлек Советы комиссиясе тарафыннан исәпкә алына.

5. Бюджет турындагы каар проекти буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе каары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа жирлек Советы Башкарма комитеты вәкилләренең тигез саны керә.

Килештерү комиссиясе бюджет турындагы каар проекти буенча бәхәсле мәсьәләләрне жирлек Советы рәисе раслаган регламент нигезендә карый.

Комиссия эшләп бетергән бюджет проекти советка раслауга тапшырыла.

6. Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каар жирлек Советы Рәисенә кул қую өчен жибәрелә.

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында жирлекнең каары билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы каары Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

22 статья. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каар проектин кабул иту нәтижәләре һәм бюджет турында каар кабул иту сроклары

1. Жирлек бюджеты турындагы каар жирлек Советы тарафыннан каралырга, расланырга, жирлек Советы Рәисе тарафыннан имзалаңырга һәм чираттагы финанс елы башланганчы халыкка житкерелергә тиеш.

Муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары бюджет турындагы каарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм бастырып чыгаруны тәэммин иту буенча үз компетенциясе чикләрендә төрле чараплар күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында каар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, бюджет белән вакытлыча идарә иту Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

IV Бүлек . Бюджет үтәлеше

23 статья. Бюджетны үтәу нигезләре

1. Бюджетның үтәлеше авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан тәэммин ителә.

2. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

3. Бюджет касса бердәмлеге принцибы һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

4. Бюджет үтәлешенә касса хезмәте Федераль казначылык тарафыннан башкарыла. Бюджетларның үтәлешенә казначылык хезмәте күрсәту өчен федераль казначылыкта

бюджетларның бердәм счетлары ачыла, алар аша бюджет үтәлеше буенча барлық операцияләр башкарыла.

27 статья. Жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару тәртибе тиешле финанс органы (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органы) тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе (бюджеттан тыш дәүләт фонды белән идарә итү органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару тәртибе бюджеттән тыш дәүләт фондының идарә органы тарафыннан билгеләнә.

2_1. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре бюджет турындагы канунга (карага) туры килергә тиеш.

Бюджет турындагы канунга (карага) үзгәрешләр кертү турында закон (карап) кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе (бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы) жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

3. Жыелма бюджет язмасына бюджет турындагы канунга (карага) үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе (бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы житәкчесе) каарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

гавами норматив йөкләмәләрне башкару өчен караган бюджет ассигнованиеләре бүлешкән очракта, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турында закон (карап) белән расланган күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми կүләме чикләрендә, шулай ук аны расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлгү исәбеннән кимендә 5 процентка артып киткән очракта;

бюджет акчаларын алучылар (эш бирүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта, шулай ук дәүләт (муниципаль) милкен тапшыруга бәйле рәвештә, бюджет акчаларын алучылар (алучылар) карамагындагы үзгәрешкә, дәүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр закупкаларын үзәкләштерүгә, "Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында" 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы 2 һәм 3 өлешләре нигезендә һәм башкарма хакимият органнары (жирле үзидарә органнары) тарафыннан әлеге Кодексның 154 статьясындагы 5 пунктында караган бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчаларына һәм (яисә) әлеге акчаларны суд чыгымнары өчен түләү, казна учреждениесе тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, пенялар, штрафлар суммаларын, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән социаль түләүләрне (гавами норматив йөкләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш) арттыру исәбенә түләтүне күздә тоткан суд актларын үтәгән очракта;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет түрүндагы каарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтеп;

конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында;

бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бүлешкән очракта - тиешле финанс елына дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме түрүндагы закон (каар) белән каралган чикләрдә;

максатчан билгеләнештәге субсидияләрне, субвенцияләрне, башка бюджетара трансферларны бирү түрүнда, федераль бюджеттан инфраструктур проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә Россия Федерациясе субъекты бюджетына федераль бюджеттан дотацияләр керү (федераль бюджеттан Россия Федерациясе субъекты бюджетына дотацияләр бирү түрүнда килешү төзү) түрүнда хәбәр алынган очракта һәм, бюджет түрүндагы закон (каар) белән расланган күләмнәрдән тыш, физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган керемнәрне максатчан билгеләнеше булган акчаларны алган очракта, шулай ук күрсәтелгән акчаларның ихтыяжы булмаганда (кире кайтарылганда) кыскартылган очракта;

муниципаль учреждениеләр тибын (ведомствосын) һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең оештыру-хокукий рәвешләрен үзгәрткән очракта;

- хисап елында әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә түләнергә тиешле товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләрне казначылык белән тәэммин итүнең үтәлмәгән суммасына, агымдагы финанс елы башына әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең әлеге каарда билгеләнгән таләпләр нигезендә әлеге муниципаль контрактларны үтәү өчен кулланылмаган калдығыннан артмаган күләмдә, агымдагы финанс елы башына;

хисап финанс елында финанс белән тәэммин итү чыганагы мондый субсидияләр булган субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәkle чаралар чикләрендә бирелгән юридик затларга субсидияләр бирү өчен агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре әлеге Кодекста билгеләнгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирүгә файдаланылмаган калдықтан артыграк булмаган күләмдә агымдагы финанс тәэминаты чыганагы булган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта;

бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пунктында һәм 79 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән каарларгага, муниципаль контрактларга яисә капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү түрүнда килешүләргә үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән муниципаль милек объектына капитал салуларны финанс белән тәэммин итү ысулы үзгәргәндә муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының

бюджет ассигнованиеләреннән тыш) бирелгән очракта, шулай ук инвестицияләрне нигезләүне әзерләү һәм аның технологик һәм бәя аудитын уздыру максатларында, әгәр Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләрне нигезләүне әзерләү мәжбүри булса.

Электрон сертификаттан файдаланып сатып алына торган товарларның, эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең аерым төрләрен, аерым төрләрен, федераль законда билгеләнгән очракларда, агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең әлеге Кодекста билгеләнгән таләпләр нигезендә күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган калдығыннан артмаган күләмдә түләүгә агымдагы финанс елында бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта.

Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән федераль бюджет акчалары Россия Федерациясе Финанс министрлыгына карый. Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән Россия Федерациясе субъекты бюджеты, жирле бюджет акчалары тиешле финанс органына йә Россия Федерациясе субъекты законы, муниципаль берәмлек вәкиллекле органының бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукий акты (бюджет турындагы кануннан (каардан) белән билгеләнгән очракларда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә каралган. Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану турында, аларны яңадан бүлү турында каарлар кабул итү тәртибе) тиешенчә Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, жирле администрация тарафыннан билгеләнә, моңа әлеге Кодекста билгеләнгән очраклар керми.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләрдә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы каар белән расланган бюджет ассигнованиеләре куләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа әлеге пунктның сигезенче һәм уныңчы абзацларында билгеләнгән нигезләр керми, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турында каар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарлырга мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бюджет акчаларының төп бүлүчеләре, бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр (дәүләт (муниципаль) программалары һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмалары һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау күздә тотыла.

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре, төркемчәләре (төркемнәре, төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын, шул исәптән төрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнгән раслау каралырга мөмкин.

Федераль бюджетның жыелма бюджет язмасын төзегендә һәм алыш баргандан аның күрсәткечләре федераль бюджет чарагарын баш бүлүчеләр, бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр (Россия Федерациясе дәүләт программалары һәм эшчәнлекнең программага каралган юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре буенча раслана.

Федераль бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына һәм бюджет йөкләмәләре лимитына үзгәрешләр керту Россия Федерациясе Финанс министры яисә аның вазыйфаларын башкаруучы зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларының баш бүлүчесенә житкерелә .

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүнен ин чик сроклары, шул исәптән әлеге статьяда күрсәтелгән нигезләрнән төрле төрләре буенча дифференциацияләнгән билгеләнергә мөмкин.

1. 5. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә, бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш.»;

2. Россия Федерациясе Финанс министры (Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фонды идарәсе органы житәкчесе) каарлары нигезендә әлеге статьяның 3 пунктында билгеләнгән нигезләргә өстәмә рәвештә федераль бюджет турындагы федераль законга үзгәрешләр кертмичә генә федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына (Россия Федерациясе бюджеттан тыш фонды бюджетының жыелма бюджет язмасына) түбәндәгә нигезләрдә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

әлеге Кодексның 94 статьясы нигезендә Россия Федерациясенең бурыч йөкләмәләрен кыскарта торган түләүләр башкарылган очракта;

федераль бюджеттан тыш дәүләт фондлары эшчәнлеген координацияләүне гамәлгә ашыруучы федераль башкарма хакимият органының Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының жыелма бюджет язмаларына тиешле үзгәрешләр керте, агымдагы финанс елында гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә федераль бюджет акчалары күрсәтмәсендә каралган бюджетара трансферларның гомуми күләме чикләрендә гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары эшчәнлеген координацияләүне гамәлгә ашыруучы тәкъдиме нигезендә федераль бюджет ассигнованиеләре бүленгән очракта;

федераль бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары төрләре арасында федераль бюджет дефицитын финанслау чыганаклары төрләре арасында федераль бюджет дефицитын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә, тиешле финанс елына каралган, яңадан бүленгән очракта;

бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырууга яңадан кертелгән очракта һәм федераль адреслы инвестиция программасында каралган Россия

Федерациясе дәүләт милке объектларына капитал салуларны (Федераль юл фондының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү, федераль адреслы инвестиция программасына кертелгән чараларны (урланган инвестиция проектларын) төгәлләштерүгә бәйле рәвештә;

бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Кораллы Көчләрен, башка гаскәрләрне, хәрби формированиеләрне һәм органнары, хәрби судларны, жинаять-үтәту системасы учреждениеләрен һәм органнарын, Россия Федерациясенең мәжбүри үтәлеше органнарын, Федераль фельдъегерия элементтәсе органнарын тотуга һәм аларга хезмәт күрсәтүгә, хәрби кадрлар әзерләүгә һәм тәэммин итүнен башка төрләренә бәйле үзара исәп-хисапларны тәэммин итү максатларында федераль бюджет чараларын баш бүлүчеләр арасында яңадан бүленгән очракта;

Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары нигезендә грантлар һәм стипендияләр бирүгә бәйле рәвештә бюджет ассигнованиеләре (конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләреннән тыш) яңадан бүленгән очракта;

Россия Федерациясе Федераль Собрание палаталары эшчәнлеген тәэммин итүгә каралган бюджет ассигнованиеләре яңадан бүленгән очракта;

Россия Федерациясенең дәүләт бурычына хезмәт күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләре аны хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә яңадан кертелгән очракта;

«Дәүләт оборона заказы турында» 2012 елның 29 декабрендәге 275-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә кораллануның дәүләт программасын тәэммин итү максатларында дәүләт оборона заказын гамәлгә ашыруга каралган бюджет ассигнованиеләре яңадан кертелгән очракта, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә кабул ителә торган дәүләт оборона заказының дәүләт заказчылары каарлары нигезендә;

федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары нигезендә түбәндәгеләрдә каралган бюджет ассигнованиеләре яңадан бүленгән очракта:

Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеке пространствосында төзелгән халықара оешмалар һәм берләшмәләр эчтәлегендә өлешләп катнашуға, чит дәүләтләр, халықара икътисадый һәм финанс оешмалары һәм форумнар алдында Россия Федерациясе йөкләмәләрен үтәүгә, халықара әһәмияттәге чаралар әзерләүгә һәм уздыруга, халықара әһәмияттәге чаралар әзерләүгә һәм уздыруга, халықара икътисадый һәм финанс оешмаларында һәм форумнарда Россия Федерациясе катнашуына бәйле чаралар әзерләүгә һәм уздыруга, халықара суд органнарының һәм чит дәүләтләрнең суд органнарының суд актларын үтәүгә, халықара суд һәм юридик бәхәсләрендә Россия Федерациясе мәнфәгатыләрен халықара суд һәм башка бәхәсләрдә, юридик һәм адвокатлык хезмәтләрендә, чит дәүләтләрнең суд органнарында суд процесслары кысаларында төзелгән жәмәгать килешүләрендә түләү, тышкы икътисадый эшчәнлек белән бәйле чаралар күрүгә бәйле суд гамәлләрен;

гражданлық персоналының, хәрби хезмәткәрләрнең һәм аларга тиңләштерелгән затларның хезмәте өчен, хәрби хезмәткәрләргә һәм аларга тиңләштерелгән затларга эштән киткәндә пособиеләр, башка пособиеләр һәм компенсацияләр түләүгә, дәүләт граждан хезмәткәрләре, гражданлық персоналы, хәрби хезмәткәрләр һәм аларга тиңләштерелгән федераль башкарма хакимият органдары затлары санын реформалауга, оптимальләштерүгә бәйле рәвештә;

Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының баланслылығын тәэмин итүгә, мәжбүри пенсия иминләштерүенә һәм иминият кертемнәре тарифлары түбәнәюгә бәйле рәвештә Россия Федерациясе бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының төшеп калган керемнәрен компенсацияләүгә;

Россия Федерациясе Пенсия фонды, Россия Федерациясе Социаль иминләштерү фонды бюджетларын үтәу барышында барлыкка килгән бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, социаль түләүләрнең (хезмәтләрнен) аерым төрләрен финанс белән тәэмин итү өчен халыкның пенсия һәм социаль тәэминатына (әлеге пунктның унөченче абзацында күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгүдән тыш);

тиешле бюджет ассигнованиеләренә ихтыяж билгеләнгән тәртиптә расланганнан соң гражданнарын аерым категорияләренә социаль ярдәм күрсәтүгә;

дәүләт хакимиятенең федераль органдарын (дәүләт органдарын) бетерү һәм үзгәртеп коруга бәйле чараларга;

Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары нигезендә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең резерв фондының бюджет ассигнованиеләре, шулай ук максатчан билгеләнеше булган бюджетара трансфертлар бирүгә федераль бюджеттан бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта, агымдагы финанс елына федераль бюджет турында федераль закон белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып, 94 статьяның 4 пунктындағы бишенче, унынчы һәм унберенче абзацлар, 132 статьясындағы 4_2 пункты, 132_1 статьясындағы 3 пункты һәм 242 статьясындағы 1 пункты нигезендә федераль бюджет турында федераль закон белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып;

хисап финанс елында финанс белән тәэмин итү чыганагы мондый субсидияләр булган субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәkle чаралар чикләрендә бирелгән юридик затларга субсидияләр бирү өчен агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре әлеге Кодекста билгеләнгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирүгә файдаланылмаган калдыктан артыграк булмаган күләмдә агымдагы финанс тәэминаты чыганагы булган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре арттырылган очракта;

«Хәрби хезмәткәрләр, гражданнар гомерен һәм сәламәтлеген мәжбүри дәүләт иминләштерүе турында» хәрби жыеннарга чакырылган гражданнарының, Россия Федерациясе эчке эшләр органдарының, Дәүләт янгынга каршы хезмәтенен, жинаять-үтәтү системасы учреждениеләре һәм органдары хезмәткәрләренен, Россия Федерациясе милли гвардия гаскәрләре хезмәткәрләренен, Россия Федерациясе мәжбүри үтәтү органдары хезмәткәрләренен гомерен һәм сәламәтлеген мәжбүри дәүләт

иминләштерүе турында» 1998 елның 28 мартандагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Россия Федерациисе законнары белән хәрби хезмәт каралган федераль башкарма хакимият органы яисә федераль дәүләт органы мәжбүри дәүләт иминиятен гамәлгә ашыру бурычларын үтәмәгән очракта, күрсәтелгән Федераль законда каралган вакыйгалар барлыкка килгәндә, мәжбүри дәүләт иминиятен гамәлгә ашырганда иминият суммалары исәпкә алынса;

устав капиталының расланган күләме турында федераль законнар нигезендә кабул ителгән каарларны үтәгән очракта;

Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациисе дәүләт программаларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә каралган бюджет ассигнованиеләре, Россия Федерациисе дәүләт программалары һәм (яисә) аларның структур элементлары арасында, шул исәптән агымдагы финанс елы белән план чоры арасында тиешле бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү белән бергә, федераль бюджетның тиешле дәүләт программасын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләренең гомуми еллык күләменең 10 процентында, тиешле финанс елына бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләмен федераль бюджет турында каралган федераль закон белән каралган күләмен арттырмыйча, ел дәвамында тулаем алганды ел дәвамында арттырылган очракта;

Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кабул ителә торган каарлар, бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга каралган яисә Россия Федерациисе дәүләт милке объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү, юридик затларга әлеге Кодексның 78 статьясындагы 8 пункты һәм 3 пунктының 3 пункты нигезендә субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре әлеге Кодексның 80 статьясындагы 1 пунктының өченче абзацы нигезендә бюджет инвестицияләре бүләп бирелгән очракта, шулай ук федераль бюджеттан Россия Федерациисе субъектлары дәүләт милке объектларына (муниципаль милек) капитал салуларны финанслауга Россия Федерациисе субъектлары бюджетларына субсидияләр бирү өчен әлеге Кодексның 78 статьясындагы 8 пункты һәм 3 пунктының 3 пункты 3 бүлеге нигезендә субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре бирү;

Россия Федерациисе Хөкүмәтенен резерв фондының бюджет ассигнованиеләре тиешле финанс елына каралган башка бюджет ассигнованиеләрен тиешле киметү исәбенә арткан очракта;

Россия Федерациисе Президенты һәм (яисә) Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан Россия Федерациисенең кыйммәтле металлар һәм кыйммәтле ташлар фондыннан кыйммәтле металл һәм кыйммәтле ташларны сату суммасын, агымдагы финанс елына федераль бюджет турында федераль законда каралган күләмнәрдән тыш, Россия Федерациисенең кыйммәтле металл һәм кыйммәтле ташлар сатып алу суммасын арттыру турында каар кабул ителгән очракта.

Федераль бюджетның (Россия Федерациисе бюджеттан тыш дәүләт бюджеты) жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә, әлеге пункт нигезендә хезмәт өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, федераль бюджет турындагы федераль законга (Россия Федерациисе бюджеттан тыш фонды бюджеты турындагы федераль

закон) үзгөрешләр көртмичә генә, әлеге пунктның унөченче абзацында билгеләнгән очраклардан тыш, рөхсәт ителми.

7_1. Федераль бюджетның жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме агымдагы финанс елына федераль бюджет турында федераль закон белән расланган федераль бюджет чыгымнарының гомуми күләмен әлеге Кодексның 241 статьясындагы 14 пункты нигезендә гамәлгә ашырыла торган мөлкәти кертем бирүгә бюджет ассигнованиеләре күләменә арттырырга мөмкин.

7_2. Россия Федерациисе Финанс министры каарлары нигезендә әлеге статьяның 3 нәм 7 пунктларында билгеләнгән нигезләргә өстәмә рәвештә федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына, федераль бюджет турында федераль закона үзгөрешләр көртмичә, федераль бюджет акчаларының баш күрсәтмәсендә (кораллануның дәүләт программасын гамәлгә ашыруга каралган бюджет ассигнованиеләреннән тыш), күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләре күләменең 10 проценты күләмендә үзгөрешләр кертелергә мөмкин.

Әлеге пунктта каралган яңадан бўлу башкарма хакимиятнең федераль органнары булган федераль бюджет акчалары баш күрсәтмәсендә каралган бюджет ассигнованиеләренә карата гына гамәлгә ашырыла:

дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру, оборона өлкәсендә, эчке эшләр өлкәсендә, Россия Федерациисе милли гвардия гаскәрләре эшчәнлеге өлкәсендә, дәүләт сагы өлкәсендә, разведка эшчәнлеге өлкәсендә норматив-хокукий жайга салу функцияләре;

Россия Федерациисенде мобилизацион әзерлек һәм мобилизация өлкәсендә Россия Федерациисе Президенты тарафыннан вәкаләтләр үтәлешен тәэмин итү функцияләре, Россия Федерациисенде федераль фельдъегер элемтәсен тәэмин итү өлкәсендә маҳсус функцияләр;

Россия Федерациисе иминлеген тәэмин итү өлкәсендә дәүләт идарәсе.

Федераль бюджет турында федераль закона үзгөрешләр көртмичә әлеге пункт нигезендә федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгөрешләр көрткәндә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

хезмәт өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру (акчалата түләү, акчалата буләкләү, акчалата хезмәт хакы);

башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен киметү.

Әлеге пунктта каралган нигез әлеге статьяның 3 нәм 7 пунктларында каралган нигезләрне куллану мөмкин булмаган очракта гына кулланыла.

7_3. Россия Федерациисе Финанс министрлыгы әлеге статьяның 7_2 пунктында каралган нигез буенча федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгөрешләр көртү һәм аларны Россия Федерациисе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасының милли оборонаны, милли иминлекне һәм хокук саклау эшчәнлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән чыгымнарын карау буенча комиссиясенә (алга таба әлеге пунктта - Комиссия) нигезләү

буенча тэкъдимнэр кертэ, ул "Дэүлэт сере турында" 1993 елның 21 июлендэгэ 5485-И номерлы Россия Федерациясе Законы нигезендэ билгелэнгэн талэплэрне үтэп.

Комиссия элеге пунктның беренче абзацында күрсэтелгэн тэкъдимнэр кергэн көннэн алып бер эш көненнэн дэ сонга калмыйча федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгэрешлэр кертугэ килешу яисэ килешмэу турында каар кабул итэ. Комиссия каары Россия Федерациясе Финанс министрлыгына һэм Россия Федерациясе Хисап палатасына жибэрелэ.

Комиссия элеге пунктның икенче абзацында күрсэтелгэн вакытта аны карауга кертелгэн тэкъдимнэр турында каар кабул итмэгэн очракта, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына тиешле үзгэрешлэр керту турында каар кабул итэргэ хокуклы.

7_4. Россия Федерациясе Финанс министрлыгы Дэүлэт Думасына һэм Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Федерации Советына, Россия Федерациясе Хисап палатасына күрсэтелгэн үзгэрешлэр кертелгэн көннэн алып өч эш көне эчендэ федераль бюджетның жыелма бюджет язмаларының расланган күрсэктөвлөренэ үзгэрешлэр керту турында мэгълумат жибэрэ.

7_5. Россия Федерациясе Финанс министрлыгы элеге статьяның 7 пункттының егерме оченче - егерме бишенче абзацларында караган нигезлэрдэ жыелма бюджет язмасына үзгэрешлэр керту буенча тэкъдимнэр кертэ, аны агымдагы финанс елында һэм план чорында бюджет ассигнованиелэрэн яңдан бүлү буенча Россия Федерациясе Федераль Собраниесе комиссиясенэ каару өчен (алга таба элеге пунктта - Комиссия) карый. Күрсэтелгэн тэкъдимнэр Комиссия тарафыннан Дэүлэт Думасына, Федерации Советына һэм Россия Федерациясе Хисап палатасына жибэрелэ.

Комиссия составына Дэүлэт Думасыннан һэм Федерации Советыннан тугыз вэкил кертелэ. Дэүлэт Думасыннан комиссия составы Дэүлэт Думасы каары белэн раслана. Комиссиянең Федерации Советыннан составы Федерации Советы каары белэн раслана.

Комиссия элеге пунктның беренче абзацында күрсэтелгэн тэкъдимнэр кергэн көннэн соң өч эш көненнэн дэ сонга калмыйча федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына үзгэрешлэр кертугэ йэ күрсэтелгэн тэкъдимнэрне Дэүлэт Думасына карауга керту турында каар кабул итэ. Комиссия каары Россия Федерациясе Финанс министрлыгына, Дэүлэт Думасына, Федерации Советына һэм Россия Федерациясе Хисап палатасына жибэрелэ.

Комиссия элеге пунктның беренче абзацында күрсэтелгэн тэкъдимнэр кергэн көннэн алып өч эш көне эчендэ аны карауга кертелгэн тэкъдимнэр турында каар кабул итмэгэн очракта, Россия Федерациясе Хөкүмэте тарафыннан вэкалэт бирелгэн орган федераль бюджетның жыелма бюджет язмасына тиешле үзгэрешлэр керту турында каар кабул итэргэ хокуклы.

7_6. Россия Федерациясе Сөламәтлек саклау министрлыгы элеге Кодексның 242 статьясындагы 5_2 пунктында караган каарларны агымдагы финанс елында һэм план чорында бюджет ассигнованиелэрэн яңдан бүлү буенча Россия Федерациясе Федераль

Собранисе комиссиясенә карау өчен тәкъдим итә (алга таба әлеге пунктта - Комиссия). Әлеге тәкъдимнәр Комиссия тарафыннан Дәүләт Думасына, Федерация Советына, Россия Федерациисе Хисап палатасына жибәрелә.

Комиссия әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тәкъдимнәр кергән көннән соң өч эш көненнән дә соңға калмыйча Федераль мәжбүри медицина иминияте фонды бюджетының жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүгә йә күрсәтелгән тәкъдимнәрне Дәүләт Думасына карауга керту турында карап кабул итә. Комиссия карапы Россия Федерациисе Сәламәтлек саклау министрлыгына, Дәүләт Думасына, Федерация Советына, Россия Федерациисе Хисап палатасына жибәрелә.

Әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән тәкъдимнәр кергән көннән соң комиссия өч эш көне эчендә алар турында карап кабул итмәгән очракта, Россия Федерациисе Сәламәтлек саклау министрлыгы Федераль мәжбүри медицина иминияте фонды бюджетының жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр керту турында карап кабул итәргә хокуклы.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Россия Федерациисе субъектлары законнары һәм муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары муниципаль хокукий актлары (Россия Федерациисе субъектының Россия Федерациисе субъекты бюджеты турындагы законыннан, Россия Федерациисе субъектының территориаль дәүләт бюджеттан тыш фонды бюджеты турындагы законыннан һәм жирле бюджет турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының муниципаль хокукий актыннан тыш) бюджет турындагы канунга (каарга) үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына бюджет турындагы канунга (каарга) үзгәрешләр кертмичә генә, бюджет турындагы канунга (бюджеттан тыш территориаль дәүләт фондына идарә органы житәкчесенең) каарлары нигезендә үзгәрешләр керту өчен өстәмә нигезләр карапыра га мөмкин һәм (яисә) бюджет турындагы канунда күрсәтелгән законнарда (каарда) өстәмә нигезләмәләр билгеләү турында нигезләмәләр карапыра га мөмкин.

4. Әлеге статьяның 7 пунктының егерме өченче һәм егерме дүртенче абзацларында карапыра га каарлар нигезендә федераль бюджеттан бирелә торган акчаларга әлеге Кодексның 130 статьясындагы 1 пунктының (Россия Федерациисе субъектлары бюджетларына субсидияләр һәм субвенцияләр өлешендә) өченче абзацының, 3 пунктының бишенче һәм алтынчы абзацларының, 132 статьясындагы 4 пунктының 1 һәм 4_1 пунктының беренче һәм икенче абзацларының, 132_1 статьясындагы 1 пунктының һәм 1_2 пунктының беренче абзацларының, 133 статьясындагы 2 пунктының 2 абзацларының нигезләмәләре кагылмый.

5. Әлеге статьяның 3 пунктында карапыра га каарлар һәм әлеге статьяның 8 пункты нигезендә карапыра га нигезләр нигезендә Россия Федерациисе субъектлары бюджетларыннан бирелә торган акчаларга әлеге Кодексның 133 статьясындагы 3 пунктының 3 пунктының, 3 статьясындагы 3 пунктының алтынчы һәм жиленче абзацларының, 139 статьясындагы 4 пунктының беренче һәм бишенче абзацларының, 139_1 статьясындагы беренче өлешенең һәм жиленче абзацларының, 140 статьясындагы 5 пунктының нигезләмәләре кагылмый.

11. Өлөгө Кодексның 242 статьясындагы 5_2 пунктында караплан караплар нигезендә Федераль мәжбүри медицина иминияте фонды бюджеттеннан бирелә торган акчаларга өлөгө Кодексның 133_2 статьясындагы 3 пункты нигезләмәләре кагылмый.

28 статья. Касса планы

1. Касса планы астында бюджетка керемнәрнең һәм ағымдагы финанс елында бюджеттән күчермәләрнең фаразлануы, шул исәптән вакытлыча касса аермасын һәм вакытлыча буш акчалар күләмен билгеләү максатларында күздә тотыла.

2. Финанс органы (дәүләт бюджеттән тыш фонды белән идарә итү органы) касса планын төзү һәм алыш бару тәртибен, шулай ук бюджет чараларын баш урнаштыручылар, бюджет керемнәренең баш администраторлары, бюджет дефицитын финанслау чыганакларының төп администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алыш бару өчен кирәkle белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

Дәүләт (муниципаль) контрактларын, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттән күчерүләрне фаразлау дәүләт (муниципаль) ихтияжларын тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән дәүләт (муниципаль) контрактлары, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алыш төзелә.

Касса планын төзү һәм алыш бару финанс органы (дәүләт бюджеттән тыш фонд белән идарә итү органы) яки башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы (җирле администрация) тарафыннан башкарыла.

Федераль бюджет үтәлешенең касса планын төзү һәм алыш баруны федераль казначылык гамәлгә ашыра.

29 статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Муниципаль берәмлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә tota:

- ағымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, Россия Федерациисе Бюджет кодексы, бюджет турында карап һәм Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезләмәләре, Татарстан Республикасы Законнары нигезендә Федераль казначылык органнары һәм бюджетка бүтән керемнәр нигезендә кабул ителгән башка муниципаль хокукий актлар буенча билгеләнгән нормативлар буенча билгеләнә торган салымнары, жыемнары һәм башка керемнәрне бүлүдән бердәм бюджет счетына керемнәрне күчерү.;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар.;

- Россия Федерациисе законнары нигезендә артык түләнгән яки артык алынган суммаларны исәпкә алу;

- Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларына түләүләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан ачыклау;

- Федераль казначылык тарафыннан артык түләнгән яисә артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәkle артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны, тиешле бюджетларын бердәм счетларыннан Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен, Россия Федерациисе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән Федераль казначылыкның тиешле счетларына күчерү.

30 статья. Чыгымнар буенча бюджет үтэлеше

Чыгымнар буенча бюджет үтэлеше Россия Федерациисе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

1. Чыгымнар буенча жирлек бюджеты, санкционирование һәм финанслау буенча мәжбүри гамәлгә ашырыла торган процедуralарны үтәп, бюджетның бердәм счетында бюджет акчаларының факттагы булусы чикләрендә үтәлә.

Бюджетның чыгымнар буенча үтәлешен күздә тота:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- акчалата йөкләмәләрне раслау;
- акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;
- акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен раслау.

2. Бюджет йөкләмәләре аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет акчаларын алучы тарафыннан кабул ителә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукий актлар, килемеш нигезендә кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындагы боерык нигезендә (алга таба - курсәтмә) һәм аларны түләүне санкцияләү очен кирәkle башка документлар нигезендә, ә оператив-эзләү чараларын башкаруга һәм зиян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять суд эшендә катнашучыларга карата куркынычсызлык чараларын гамәлгә ашыруга бәйле очракларда, бюджет акчалары хисабына акча йөкләмәләрен курсәтмәләр нигезендә (алга таба-курсәтмә) түләү бурычын раслый.

5. Бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә кую, акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү вакытында контроль гамәлгә ашырыла.:

- бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларын яисә бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләрен, шулай ук бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүе белән Бюджет йөкләмәләрен арттырмау;

- тиешле бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турындагы мәгълүматның исәпкә куелуы;

- акчалата йөкләмәне түләү очен эш итүдә курсәтелгән мәгълүматка, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килү-килмәү;;

- акчалата йөкләмәнең барлыкка килүен раслаучы документлар булу.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең муниципаль ихтияжларны тәэмин итү очен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациисе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе турындагы белешмәләрнең муниципаль контракт шартларына туры килүен контролльдә тоту гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмkin.

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бюджетның бердәм счетыннан, Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларыннан акчаларны күчерүне раслый торган түләү документлары, шулай ук бюджет акчаларын

алучыларның акчалата йөклөмәләрен үтәү буенча акчалата булмаган операцияләр үткәруне раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

31 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөклөмәләренең финанс органы тарафыннан расланган лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йөклөмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, әлеге Кодексның 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын бүлүчеләргә һәм (яисә) алучыларга житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзу һәм алыш бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнары төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөклөмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукун яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

31 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә, бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөклөмәләрне түләүне санкцияләү жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

32 статья. Шәхси счетлар

1. Бюджет вәкаләтләре кысаларында бюджет үтәлеше буенча операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Федераль казначылыкта шәхси счетларны ачу һәм алыш бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

33 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алыш барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы булыш торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган курсаткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итү һәм (яки) үтәү өчен ача житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

34 статья. Финанслауның ин чик құләмнәре

1. Чыгымнар буенча бюджетны үтәүне оештырганда бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә һәм алучыларга ағымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөкләмәләрне түләүнең ин чик құләмен (финанслауның ин чик құләмнәрен) раслау һәм житкерү карала.

2. Финанслауның ин чик құләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә һәм алучыга карата, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ағымдагы финанс елы башыннан ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

35 статья. Бюджет үтәлешендә бюджет турындагы карап белән расланганның тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

1. Жирле бюджетны үтәгәндә бюджет турындагы карап белән расланган керемнәрнең гомуми құләмнән тыш фактта алынган керемнәр, ағымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы караптара үзгәрешләр көртмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы З пунктында каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, муниципаль берәмлекнәң гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелгә мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән әлеге Кодексның билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган субвенцияләр, субсидияләр, башка бюджеттара трансферлар, шулай ук бюджет үтәлеше турында карап белән расланган керемнәрдән тыш фактта субвенцияләр, фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмың торган көртмәнәр күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын ағымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы караптара үзгәрешләр көртмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр көртү белән арттыруга жибәрелә.

36 статья. Ағымдагы финанс елы тәмамлану

1. Бюджет үтәлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, әлеге статьяның 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

2. Федераль казначыйлык органнары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 40 статьясы нигезендә хисап финанс елы керемнәрен Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүлү буенча операцияләрне тәмамлау һәм аларны тиешле бюджетларга күчерү ағымдагы финанс елының беренче биш көнендә башкарыла. Күрсәтелгән операцияләр хисап финанс елы бюджеты үтәлеше турындагы хисапта чагылдырыла.

3. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм ағымдагы финанс елын финанслауның ин чик құләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

Ағымдагы финанс елының соңғы эш көненә кадәр бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә бюджетның бердәм счетында калган акчалар чикләрендә бюджет йөкләмәләрен түләргә тиеш.

4. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бюджетның бердәм счетында кулланылмый қалган бюджет акчаларының қалдыклары ағымдагы финанс елының соңғы ике эш көненнән дә соңга қалмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бердәм бюджет хисабына күчерелергә тиеш.

5. Ағымдагы финанс елының 1 гыйнварына кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар ағымдагы финанс елының беренче 15 эш көне дәвамында бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм ағымдагы финанс елын финанслауның ин чик күләмнәре 31 декабрьда үз көченә керә.

Ағымдагы финанс елының соңғы эш көненә қадәр бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә бюджетның бердәм счетында қалган акчалар чикләрендә бюджет йөкләмәләрен түләргә тиеш.

Бюджет акчаларының баш администраторы тарафыннан максатчан билгеләнеше булган, максатчан билгеләнеше булмаган, максатчан кулланылмаган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу (булмау) турында Карап кабул итү, шулай ук күрсәтелгән бюджетара трансфертларны кире кайтару, аларга ихтыяж булу турында Карап кабул иткәндә бюджет чыгымнары турындағы хисап нигезендә гамәлгә ашырыла., күрсәтелгән акчалар кергән көннән алып 30 календарь көненнән дә соңга қалмыйча бирелә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларның файдаланылмаган қалдығы тиешле бюджет кеременә күчерелмәгән очракта, күрсәтелгән акчалар тиешле финанс органы тарафыннан Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп билгеләнә торган тәртиптә бюджет кеременә алышырга тиеш.

V Бүлек . Бюджет хисабын төзу, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

37 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе авыл жирлегенең финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата ҹагылыштагы мәгълүмат жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнен, шулай ук әлеге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәгълүмат жыюның, теркәүнен һәм гомумиләштерүнен жайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе счетлары планы һәм аны қуллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

1) бюджет үтәлеше турында хисап;

- 2) бюджет үтэлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнөң финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) Аңлатма язы.

4. Бюджет үтэлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтэлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтэлеше балансында муниципаль берәмлекнөң финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңғы көненә бюджет исәбе счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнөң финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнөң финанс нәтижәләре турында мәгълүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләрне чагылдыра.

Аңлатма язында бюджет үтэлеше турындагы мәгълүмат, бюджет үтэлеше турындагы хисапта бирелгән өстәмә мәгълүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының норматив хокукый актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

5. Бюджет хисаплылыгы бюджет акчаларының баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә төзелә.

6. Бюджет хисабы булып тора еллык. Район бюджеты үтэлеше турында хисап квартал саен була.

7. Бюджет хисабы Башкарма комитет тарафыннан тапшырыла.

8. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтэлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм Лаеш районы Контроль-хисап палатасына жибәрелә.

Жирле бюджет үтэлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы каары белән расланырга тиеш.

38 статья. Бюджет үтэлеше турында еллык хисапны тышкы тикшеру

1. Бюджет үтэлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советында караганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтэлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәлеше турындағы еллық хисапны тышкы тикшеру Лаеш муниципаль районның Контроль-хисап палатасы тарафынан башкарыла.

Башкарма комитет аңа бәяләмә әзерләү өчен ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңға калмыйча бюджет үтәлеше турында хисап бирә. Бюджет үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротка башкарыла.

3. Бюджет үтәлеше турындағы еллық хисапка бәяләмә Контроль-хисап палатасы тарафынан жирлек Советына бер үк вакытта Башкарма комитетка юллама белән тапшырыла.

4. Бюджет үтәлеше турындағы еллық хисап авыл жирлеге Советына ағымдагы елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

Бюджет үтәлеше турындағы еллық хисап авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртиптә халық алдында тыңлауларга чыгарылырга тиеш.

Бюджет үтәлеше турындағы еллық хисап Совет карары белән расланырга һәм рәсми бастырып чыгарырга тиеш.

39 статья. Бюджет үтәлеше турында еллық хисапны әзерләү, карау һәм раслау

Ел саен, ағымдагы елның 1 маеннан да соңға калмыйча, Башкарма комитет советка жирле бюджетның хисап финанс елы өчен үтәлеше турында хисап тапшыра.

Жирле бюджет үтәлеше турындағы еллық хисап белән бер үк вакытта бюджет үтәлеше турындағы карап проекты, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар да тапшырыла.

Хисап финанс елында бюджет үтәлеше турындағы карапга аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

- бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча керемнәр ;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар ;

бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары ;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары исемлеге

1. Бюджет үтәлеше турында хисап кергән көннән алыш өч тәүлек эчендә советка әлеге хисап тикшеру өчен Лаеш муниципаль районның Контроль-хисап палатасына жибәрелә.

2. Лаеш муниципаль районның Контроль-хисап палатасы бер ай вакыт эчендә хисап финанс елы өчен бюджет үтәлеше турындағы хисапны тышкы тикшеру үткәрә һәм бәяләмә әзерли.

3. Совет Лаеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасы Бэялэмэсен алганнын соң бюджет үтәлеше турындагы хисапны карый.

4. Бюджет үтәлеше турындагы хисапны карау нәтижәләре буенча Совет түбәндәгә карарларның берсен кабул итә:

- жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау турында;
- жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны кире кагу турында.

Бюджет үтәлеше турындагы карап кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан артмаган сротка кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

40 статья. Муниципаль финанс контроле

1. Россия Федерациисе бюджет законнарын һәм башка норматив хокукий актларны үтәүне тәэмин итү максатларында, бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль финанс контроле. Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, алдан һәм алга таба контролльләргә бүленә.

2. Бюджет хокук мәнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле Лаеш муниципаль районы Контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлеге булып тора.

3. Бюджет хокук мәнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контроле Башкарма комитетның контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан контроль бюджет үтәлеше барышында бюджет бозуларны кисәту һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аларның үтәлешенең законлылыгын, исәп һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында бюджет үтәлеше нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль финанс тикшерүе органнарының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

7. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм методлары Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә